
Yrke, identitet eller kall

LEGELIVET

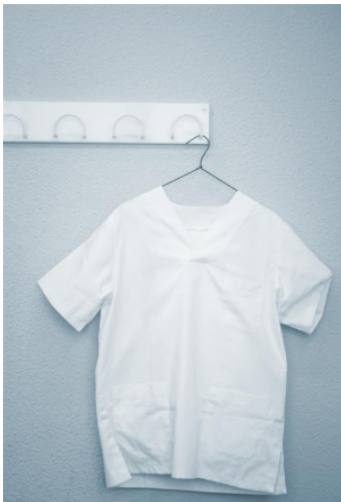
HEIDI MARTHEA FOSSHEIM OHNSTAD

heidi_marthea@hotmail.com

Avdeling for anestesi og intensivmedisin

Sykehuset Østfold, Kalnes

Helsevesenet er stadig i endring, og leger må takle nye utfordringer. Kan en endring i legeidentiteten være positiv med tanke på å skape bedre rammer å jobbe i?

Illustrasjonsfoto:
edwardolive/iStock

Jeg jobber som lege. Den erfarne overlegen stusser på hvordan en yngre kollega presenterer seg: «jobber som lege» – akkurat som om vedkommende har en helt vanlig jobb der man stempler inn på morgenen og ut på ettermiddagen, på og av jobb til faste tidspunkt hver dag?

Hva overlegen føler der og da blir spekulasjoner, men å høre at en yngre kollega omtaler legeyrket som lite mer enn en inntektsbringende beskjeftigelse gjør i hvert fall såpass inntrykk at hun nevner det når hun senere på dagen holder kurs for oss som er i innspurten av en spesialistutdanning.

«For meg er det å være lege en identitet», sier hun. Noen i rommet smiler, andre nikker, noen rister på hodet og enkelte blir verbalt oppgitt. Men hva er egentlig problematisk med å si at det å være lege er mer enn en jobb – ja, at det faktisk er en del av deg og din identitet?

For noen kan det oppleves som en slags tvangstrøye å gjøre legeyrket til en del av egen identitet. Fordi det stiller visse krav til engasjement, prioriteringer og villighet til å ofre noe ut over avtalt arbeidstid. En spesiell dedikasjon der du prioriterer å være lege over andre deler av livet som venner, fritid og familie – fordi noe annet ville være å ofre identiteten din. Eller mindre ekstremt: At det å være lege prioriteres nærmest like høyt som disse tingene – uten at du krever noe mer enn lønnen du får. Kanskje kan man få noen goder ved perleporten.

«For noen kan det oppleves som en slags tvangstrøye å gjøre legeyrket til en del av egen identitet»

Det kan også være problematisk å definere et yrke som en del av ens identitet fordi det gir noe av makten over hvem man er til arbeidsgiveren. Som Lege (med stor L) er du vel villig til å strekke deg bare litt lenger? Arbeidsgiveren får mindre motivasjon til å endre arbeidskår og arbeidskultur dersom de vet at arbeidstakeren uansett er villige til å få jobben gjort – nettopp fordi det ikke bare er en jobb, men noe mer.

I dagens helsevesen kan man dessverre få en følelse av at pasientfokuset drukner, og da er det lett å glemme hva som er kjernen i legeyrket. Over operasjonsduken sammen med kirurgen, en vel ansett kollega med stor dedikasjon for faget og pasientene, diskuterer vi helsevesenet, helgejobbing, lønn og andre taffeltema. På spørsmålet om lønn, er responsen «uavhengig av lønnsslippen til de jeg møter i selskapslivet, kan jeg sitte med den rakeste ryggen fordi jeg er stolt over jobben jeg gjør». Og jeg tror ham. Det å gjøre legeyrket til en del av ens identitet betyr at man er en person som gjør noe for andre mennesker. Jeg følte meg litt stoltere den dagen.

Disse tankene svirrer rundt i min eksistensielle krise, som gjør seg gjeldende når spesialisttittelen nærmer seg faktum. «Hvem er jeg?» Er dette yrket mitt, et kall eller identiteten min? Jeg tror at selve legerollen er annerledes i dag. Tap av støttefunksjoner og fokus på produksjon trekker oss unna pasientene. En vakthavende kollega i et særdeles travelt akuttinntak fortalte at det første han tenkte på vei inn til en pasient var «hvordan kan jeg komme meg raskest ut igjen fra dette pasientrommet?». Når mengden papirarbeid og andre oppgaver er så stor at man ikke har tid til å snakke med pasientene, er det lett å forstå at man ikke føler seg som Legen som utgjør en stor forskjell.

«Jeg er en annerledes mamma, ektefelle og venn fordi jeg også er lege. Få yrker gir oss muligheten til å se livet så tydelig i perspektiv»

På den annen side er det kanskje en gammeldags forestilling at det ofte er én enkelt lege som utgjør den største forskjellen for pasientene. Personlig føler jeg sjelden jeg går på jobb og egenhendig redder liv. Oftest er man del av et team rundt pasienten, der alle spiller en rolle og der god pasientbehandling er resultatet av godt samarbeid i et system som fungerer. I de tilfellene pasientbehandlingen lider, så er det vel så mye

systemsvikt som menneskelig svikt som ligger til grunn. Denne måten å jobbe på endrer ikke bare legens posisjon, men det stiller andre krav til oss, eksempelvis til kommunikasjonsferdigheter.

«Jeg tror legeidentiteten er i endring fordi vi ønsker å kunne ha flere identiteter og prioritere tiden vår – på og utenfor jobb»

Legeyrket er åpenbart en del av min identitet. Jeg er en annerledes mamma, ektefelle og venn fordi jeg også er lege. Få yrker gir oss muligheten til å se livet så tydelig i perspektiv som det å være lege, og jeg tror flere ønsker en opplevelse av at tiden vår faktisk er verdt noe. Det er ikke bærekraftig at god pasientbehandling hviler på enkeltindividers evne og vilje til å strekke seg stadig lenger. Jeg tror legeidentiteten er i endring fordi vi ønsker å kunne ha flere identiteter og prioritere tiden vår – på og utenfor jobb – slik det er riktig for en selv. Mitt håp er at dette ikke går på akkord med det å være Lege, men at vi kommer til å være bedre på å stå opp for levelige arbeidsvilkår. Nettopp fordi kjernen i legeidentiteten er pasientene våre, og fordi vi trenger rammer som gir oss muligheten til å omsette mest mulig tid og energi til pasientrettet arbeid.

Publisert: 22. oktober 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0479
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.